

Nimi Kool Õpetaja

Geograafiaolümpiaadi maakonnavoru küsimused 9. klassile

1. Täida atlase abil järgmistes väidetes olevad lüngad ja paranda vead. Selgita, miks see objekt on ehitatud. 4p

25,5 km pikkune asub Calais' väina all ning ühendab Suurbritanniat ja Belgiat. Ehitati selleks, et

Taanimaal asuvast Kielist saab alguse (või lõpeb), mis ühendab Läänemerd ja Norra merd. Ehitati selleks, et

2. Võrdle Rootsi ja Rumeenia vetevõrku. Too üldistavalt ja lühidalt välja sarnasused ja erinevused. 5p

Sarnasused:

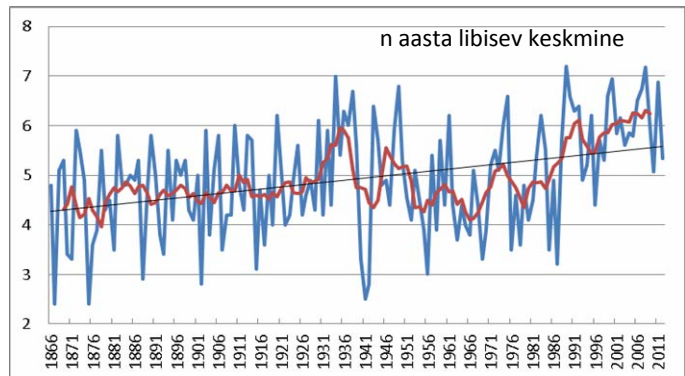
Erinevused:

3. a) Miks on võõrliikide sissetung Läänemerre intensiivistunud? 6p

b) Nimeta viise, mil moel võivad võõrliigid sattuda Läänemerre?

c) Mis muutusi võivad võõrliigid Läänemere ökosüsteemis esile kutsuda?

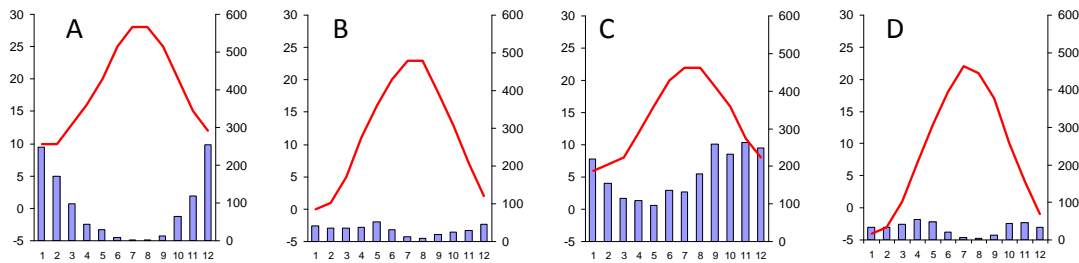
4. Analüüsi aasta keskmise õhutemperatuuri muutusi Tartus 1866–2011 (°C). 3p

5. Vii kokku kliimadiagramm vastava kohaga Türgis. Ankara, Antalya, Van, Rize (41°N 40°E). Põhjenda.

6p

(Temperatuur °C ja sademed mm).

Ankara: diagrammPõhjendus:

Antalya: diagrammPõhjendus:

Rize: diagrammPõhjendus:

Van: diagrammPõhjendus:

6. 10. juulil 2013 täitus 100 aastast maailma kuumarekordi (56,7°C) mõõtmisest Surmaorus. Mis tegurid selles piirkonnas kuuma kliima teket soodustavad?

2p

7. a) Selgita võimalikult täpselt, aga lühidalt, mis on:

3p

Masuuria väide

Normandia väide

Transilvaania väide

b) Vii iga väide kokku vastava kohaga.

A. Dracula romaani tegevuspaik, B. 1944. aasta dessantoperatsioon, C. seal paikneb üle 2000 järve

8. Märgista õiged väited tabelis x-ga.

4p

Geograafilised koordinaadid	0°; 0°	0°; 180°	90°N	90°S
Päike tõusis (oli taevavõlvil) selles kohas täna kõige varem				
Need kaks punkti asuvad üksteisest kõige kaugemal				
Seal sajab aasta jooksul kõige vähem				
Sügisel pööripäeval on seal öö ja päev ühepikkused				

9. Mis tiitlile pretendeerivad nii Argentina linn Ushuaia kui ka Tšiili linn Punta Arenas?

2p

10. Kui puurida maapinda sügav puurauk, siis mis ajastu kihte see läbiks Otepääl? Paiguta ajastud õigesse järjekorda alates maapinnast. *Devon, Proterosoikum, Silur, Kvaternaar, Ordoviitsium, Kambrium.* 3p

.....

Mis ajastu kihtides esineb Otepäa puuraugus lubjakivi?

Mis sügavusvahemikus lasuvad Otepääl lubjakivid?

11. Mida on kujutatud fotol?..... 4p

Mis loodusvöändile on need tüüpilised?.....

Selgita, kuidas tekivad sellised pinnavormid?

.....

12. 29.oktoobril 2013 avati ühe riigi 90. sünniaastapäeval 13,4 km pikkune merealune tunnel. Mis riigis ja kus kohas see tunnel avati? Riik, koht 1p

13. Iseloomusta rahvastiku paiknemist Alžeerias ja selgita kolme majandusteguri mõju sellele. 4p

.....

14. Tähista Aafrika kaardil võimalikult täpselt Saheli piirkond. 4p

Mida tähendab Sahel?

Kuidas on see tekkinud?

.....

15. Eesti Põhikaardi koordinaatsüsteemi põhjal on koha **A** ristkoordinaadid järgmised: x=6 509 193; y=610 046. Kirjuta koha **B** ristkoordinaadid, kui see asub kohast **A** 5 km läänes. 1p

.....

16. Järgnevalt on kirjeldatud kolme lähistroopika kliimas kasvavat taime. Mis taimedega on tegemist? 3p

Puu koor on isetaastuv, koor kannatab kuuma ja kaitseb puud ka tulekahjude korral, mis kuivadel suvedel võivad taimkatte hävitada.

Taime vilja ladinakeelse nime järgi on nime saanud ka limonaad. Vanasti varuti pika säilivusajaga vilju kaasa meresõitule, et skorbuudi vastu võidelda.

On üks vanemaid kultuurtaimi. Puu võib kasvada isegi 2000-aastaseks. Puu vilju süüakse konserveeritult, samuti pressitakse viljadest õli, mida kasutatakse toitude valmistamisel, meditsiinis ja kosmeetikatööstuses. Selle puu okstest pärgadega austati Vana-Kreeka olümpiavõitjaid.

17. Mis on „mustad tossutajad” ja kus neid leidub?

2p

.....

.....

18. Rail Balticu raudtee ehitamiseks oli veel käesoleva aastani kaks alternatiivset trassi - üks läbi Tartu ja teine läbi Pärnu. a) Analüüsi mõlema alternatiivtrassi plusse ja miinuseid.

2p

Näitaja	Läbi Tartu:	Läbi Pärnu

b) Mis on peamine tehnoloogiline erinevus praegu kasutusel oleval raudteel ja kavandataval Rail Baltica raudteel? 1p

.....

Kokku 60 p